

KOORGELEIDE

Uitgave van de Sint-Gregoriusvereniging in het bisdom Roermond

nummer 7
december
2014

INHOUDSOPGAVE:

Prelude	1
Van het secretariaat	2
Interview met Ad Gijzels	4
In Memoriam	6
Nieuw kinderkoor	7
Vanaf de orgelbank	9
Nieuws KVOK	10
Koorzaken (2)	11
Toelichting	13
Muziekbladen	14
Duwen en trekken	17
Van harmonium naar orgelregistratie	19
VNK Limburg	20
Kerkmuziek in Lourdes	22
Verslagen KIA	24
Jubilarissen	25
Dag van de Kerkmuziek	28

OMSLAG:

Kerstgravure van
onbekende hand.

REDACTIE:

Ad Voesten
Drs. E. Smeets
Marian Verstappen (secretaresse)

E-mail:
koorgeleide@gmail.com

Postadres:
Postbus 470, 6040 AL Roermond

PRELUDE

Niet alleen het klimaat heeft te lijden onder het menselijk handelen. Ook de mensen zelf hebben, zo lijkt het althans, de neiging om steeds meer in tegenstellingen te denken. Goed en kwaad, gelijk en ongelijk. Extremen nemen dan snel de overhand. Harde woorden klinken. Woorden worden niet meer begrepen. Mensen willen en kunnen elkaar niet meer begrijpen. Wat is het goed om dan te kunnen relativeren. Terug naar de bron. Je kunnen afvragen of dat wat je doet wel in lijn is met de milde en begripvolle weg die Jezus bewandelde en velen met hem als voorbeeld voor ons allen. Kerkmuziek kan daarbij helpen. Muziek die ons kan raken diep in het hart. Die kan troosten of verblijden en die kan inspireren. De Limburgse bedevaarten 2014 naar Lourdes zijn weer achter de rug. Lourdes, een plek om te relativeren. Om te ontmoeten en verder te kijken dan het eigen kleine wereldje. Een plek waar "samen zijn we kerk" duidelijk zichtbaar is in de mensen. Bisschop of bedelaar, kerkbestuurder of kerkzanger. Binnenkort vieren we weer kerst. De komst van het Licht, het nieuwe leven. Laat het voor menigeen een nieuw begin zijn. Een moment van relativering.

Stel jezelf de vraag: "Waar ben ik in Gods naam mee bezig?"

En wie weet gloort er een nieuw licht aan de horizon waar allen zich aan kunnen warmen.

Wij wensen u een heel fijn en gezegend kerstfeest toe.

De redactie.

Het volgende nummer van Koorgeleide verschijnt eind maart. Kopij kunt u inleveren vóór 20 februari 2015 via **koorgeleide@gmail.com** of SGV in het bisdom Roermond, t.a.v. Koorgeleide, postbus 470, 6040 AL Roermond.

In 2015 zal Koorgeleide verschijnen op: 28 maart, 27 juni, 26 september en 19 december.

Een actueel adressenbestand is zowel voor u als voor ons van groot belang.

Mocht de adressering van het koorsecretariaat niet (meer) juist zijn, gelieve dit dan z.s.m. te melden aan mevrouw T.Simons-Veerkamp, haar e-mailadres:

treesveerkamp@home.nl

En anders per post: SGV in het bisdom Roermond, t.a.v. mevrouw T. Simons-Veerkamp, postbus 470, 6040 AL Roermond.

Onderscheidingen voor koorjubilea en zangersjubilea kunnen worden aangevraagd bij mevrouw T.Simons-Veerkamp, haar e-mailadres: **treesveerkamp@home.nl** of per post: SGV in het bisdom Roermond, t.a.v. mevrouw T. Simons-Veerkamp, postbus 470, 6040 AL Roermond.

VAN HET SECRETARIAAT

Met enige regelmaat komt in vergaderingen een onderwerp ter sprake dat velen van ons al geruime tijd bezig houdt: het teruglopend aantal koorzangers en in verband daarmee het werven van nieuwe zangers.

De discussie verloopt dan veelal langs bekende lijnen. Een aantal maatschappelijke ontwikkelingen gedurende de laatste decennia passeert de revue: de ontkerkelijking die ons parten speelt, de individualisering van de samenleving, de vergrijzing enz. enz. Kortom, ontwikkelingen waar we doorgaans weinig vat op hebben en die niet alleen spelen bij kerkelijke zangkoren maar deels ook bij profane koren en bij het verenigingsleven in het algemeen. De bekende feiten en argumenten, niets nieuws onder de zon.

Degenen die willen blijven steken in doemdenken, geneigd zijn bij tegenwind het hoofd in de schoot te leggen, bij de pakken willen blijven neerzitten en liever denken in problemen dan in uitdagingen en oplossingen hoeven niet verder te lezen.

Maar ongetwijfeld zullen er ook lezers zijn die wel geïnteresseerd zijn in uitdagingen en in oplossingen. En dan komt onvermijdelijk de vraag aan de orde, kunnen we het tij keren en zo ja, wat kunnen we of wat moeten we doen om het tij te keren? Meer concreet: hoe kunnen we nieuwe zangers aantrekken? Dat is een heel andere benadering dan de constatering: er komen de laatste jaren geen nieuwe zangers meer bij ons koor. Nee, natuurlijk niet. Nieuwe zangers komen niet vanzelf. De tijd dat men al op de lagere school zong in een

kinderkoortje, vervolgens in een jeugdkoor en volwassenenkoor ligt al lang achter ons. Zoals gezegd, nieuwe zangers komen niet vanzelf naar een koor, ook niet naar uw koor, nee, die moet je erbij halen. Ik hoor menigeen al zeggen, lukt niet, kan niet, werkt niet.

De Sint-Gregoriusvereniging bestrijkt het hele bisdom en ontplooit veel activiteiten, organiseert cursussen, geeft studiemappen uit met mooie liturgische muziek enz. enz. Maar één ding kan de Gregoriusvereniging niet, dat is op lokaal niveau, op parochieniveau zorgen voor nieuwe koorzangers.

Ook een koorkring kan op (dekenaal) koorkringniveau veel organiseren, maar één ding kan ook een koorkring niet, dat is op parochieniveau zorgen voor nieuwe koorzangers. Tenslotte komen we op parochieniveau, bij de kerkkoren zelf. En op dit lokale niveau, op parochieniveau, moet het gebeuren. Alleen op parochieniveau kan men nieuwe koorzangers aantrekken.

Geïnteresseerd in een succesverhaal?

Ik ken een Gemengd Kerkelijk Zangkoor dat tien jaar geleden 30 zangers telde. Thans heeft dat koor 61 zangers!

Hoe hebben ze dat voor elkaar gekregen?

Daar heb je, om te beginnen, geen beleidsplan, geen blauwdruk, geen protocol voor nodig. Wat je wel nodig hebt is een actief bestuur, enkele actieve, enthousiaste mensen binnen het koor die zich de moeite getroosten om maand in maand uit, jaar

in jaar uit, mensen in de parochiegemeenschap te benaderen. 'Benaderen' is een vrij neutraal woord. Met 'benaderen' bedoel ik heel concreet mensen gaan vragen lid te worden van het zangkoor. Mensen opbellen, thuis aanbellen, gesprekken voeren en niet opgeven. En incalculeren dat, zoals de ervaring leert, je zoektocht naar nieuwe zangers door mensen soms niet gewaardeerd wordt of dat je onheus bejegend wordt. Het hoort er allemaal bij.

Er zijn mensen die je twee drie keer moet bezoeken alvorens ze het besluit nemen in het koor komen zingen. En als van de tien mensen die je vraagt, één of twee personen ja zeggen, mag je in je handen wrijven. Jarenlang zijn twee mensen uit dat koor op pad gegaan en ook nu gaan zij nog steeds op pad om mensen te vragen om in hun koor te komen zingen en deze methode heeft, zoals uit het vorenstaande blijkt, gewerkt.

En als ik dan al die verhalen om me heen moet aanhoren van het lukt niet, het kan niet, het werkt niet, moet ik steeds denken, waarom lukt het in deze parochie wel en in andere parochies niet? Deze parochie verschilt namelijk niet van tal van andere parochies?

Misschien tijd voor een gewetensonderzoek? Zoals ik al schreef: het recept is eenvoudig, geen beleidsplan, geen protocol, alleen een paar enthousiaste mensen in uw koor met doorzettingsvermogen.

Trouwens, weet u waar het woord 'enthousiast' vandaan komt? Het woord is afkomstig van het Griekse woord Entheos wat zoveel betekent als 'van God vervuld'.

Moet ik de methode nog verder toelichten? Blijf dus niet hangen in passiviteit, ga enthousiast erop uit! Ga evangelisare per musicam sacram! Waarom zijn Paulus, en met hem en na hem vele anderen, erin geslaagd zoveel mensen te bekeren tot het Christendom? Niet door af te wachten of de mensen naar hen toe kwamen, nee, ook die mensen kwamen niet vanzelf, zij zijn naar de mensen toe gegaan.

Ga dus naar de mensen toe en blijf naar de mensen toe gaan om hen te vragen om in uw koor te zingen. Bovengenoemde methode kost weliswaar veel tijd, energie en doorzettingsvermogen, maar deze methode werkt! Succes kan ik natuurlijk niet overal en niet in alle omstandigheden garanderen. Wat ik wel kan garanderen is dat, als u niets onderneemt, er ook geen nieuwe zangers in uw koor komen, zij komen immers niet vanzelf, u moet ze (over)halen, met enthousiasme!

Ga op pad, succes!

Jacq. Hoorens, secretaris.

'IK LEEF HAAST VAN DE MUZIEK'

Zondag 29 juni jl. was een bijzondere dag voor Ad Gijzels. Hij en zijn vrouw Maria vierden die dag hun veertig jarig huwelijk. Maar ook de kerkmuziek, zijn andere grote liefde, was die dag prominent aanwezig. Gijzels mocht een eremedaille ontvangen van de Sint Gregoriusvereniging voor 'bijzondere verdiensten'. In de kapel van de Zusters van het Kostbaar Bloed te Sittard, waar hij reeds vier decennia lang dirigent is, werd hij verast met dit ereteken. Een gesprek met de gedecoreerde over zijn vele activiteiten op muzikaal gebied en zijn passie om muziek bij de jeugd te brengen.

Ad Gijzels (*1941 te Wijlre) kwam in zijn kinderjaren al in contact met de kerkmuziek. De bekende componist en organist Marius Monnikendam was in de plaatselijke Sint Gertrudiskerk te Wijlre het orgel aan het restaureren. Op een keer nam hij de jonge Ad mee naar het gerestaureerde orgel. 'Hij zette me achter het klavier', vertelt Gijzels. De muziek had hem toen geraakt, de liefde was ontvlamd. Al spoedig ging Gijzels op pianoles bij het hoofd der school. Niet lang daarna palmde de koster hem in om op zondagen het lof te spelen. De toen achtjarige Gijzels beperkte het orgelspelen echter niet alleen tot het laten klinken van het 'Tantum Ergo' of 'Salve Regina'. 'Als de wierook was opgetrokken en de mensen vertrokken waren, trok ik alle registers nog eens open', herinnert hij zich. Niet alleen als organist werd Ad trouwens ingeschakeld. Meester Meertens, die hem pianoles gaf, charterde hem al snel om bij het jongenskoor van de kerk te komen.

Toen Gijzels' vader als burgemeester werd overgeplaatst naar Susteren, begon een nieuwe muzikale periode in Ads leven. Voor meer dan dertig jaar werd hij de vaste organist en later ook dirigent van het Gemengd Koor van de Sint Amelbergabasilië. 'Met Kerstmis '55 speelde ik al de nachtmis achter het orgel'. Gijzels wist zeker dat hij in de toekomst zijn brood wilde verdienen met muziek maken. Zijn vader vond dat maar niks. Gijzels ging daarom eerst naar de Kweek. Tijdens deze lerarenopleiding mocht hij muziekles krijgen van Jos Lennards, de oprichter van het Ward Instituut. Na de Kweekschool ging Gijzels zingen bij de schola van het instituut en volgde hij bij Louis Krekelberg de opleiding van de St. Gregoriusvereniging tot koordirigent.

In 1964 ging Gijzels toch doen wat hij altijd al graag wilde: muziek studeren aan het Conservatorium te Maastricht. Hij studeerde piano en speelde het liefst stukken van Schumann en Bach, twee componisten waar hij 'wild van was'. Hij studeerde bij Joop Grubben en Jean Antonietti en behaalde zijn einddiploma 'solospel'. Gijzels combineerde het conservatorium met de Dienstplicht. Ook daar werd dankbaar gebruik gemaakt van zijn muzikaal talent. In Harderwijk kreeg hij de beschikking over een eigen piano, waarop hij uren oefende. Als tegenprestatie moest hij dan wel tijdens officiersbeëdigingen, diners en feestjes piano spelen.

Na zijn studietijd werd Gijzels allereerst onderwijzer in Dieteren. Later werkte hij op een basisschool te Sittard-Limbrichterveld. Om meer kansen te krijgen op het gebied van muziek studeerde Gijzels nog eens schoolmuziek. In 1974 werd hij dirigent van de Schola Cantorum Sanctus Michael te Sittard. Vier jaar later werd hij muziekconsulent bij de Gemeente Helden. 'Ik verzorgde de coaching van de leerkrachten, reikte lesmateriaal aan en deed ook zelf lessen voor.' Later werkte Gijzels als beleidsambtenaar aan de organisatie van het cultuurbeleid van de gemeente.

Gijzels zette en zet zich nog steeds vol overgave in voor (kerk)muziek in Limburg. 'Ik leef haast van de muziek! Muziek maken geeft mij veel energie', zegt hij enthousiast. Dit ervoer hij al toen hij leraar was in Dieteren. 'Als de kinderen om half vijf naar huis gingen en ik nog enkele repetities had gegeven, dan was ik hartstikke moe. Maar als ik dan voor mijzelf ging oefenen op de piano, was de moeheid zo weer verdwenen.' Dat hij zo actief kon zijn in de muziek heeft hij zeker ook te danken aan echtgenote Maria, die naast haar werk het huishouden runde, de drie dochters opvoedde en ook maatschappelijk actief was.

Gijzels vindt dat muziek je leven verrijkt. Het maakt je leven mooier. Daarom probeert hij nog steeds de Limburgse jeugd in contact te brengen met muziek. Scholen zouden immers veel meer aandacht moeten hebben voor muziek, meent Gijzels. 'Muziek maakt de kinderen fris, het bevordert de sfeer in de klas en het versterkt ook de verbondenheid met elkaar.' Jammer genoeg ervaart Gijzels vaak dat muziek 'een ondergesneeuwd

vak' is geworden in het basisonderwijs. Vandaar dat Gijzels als lid van de Stichting Samenwerkende Orgelvrienden Limburg (SOL) verschillende basisscholen bezoekt om de jeugd te enthousiasmeren. Hij vertelt niet alleen over een orgel, maar zet de kinderen ook altijd aan het werk: 'Ik neem telkens een houten orgel mee, dat door de kinderen in elkaar gezet moet worden. De ene groep legt bijvoorbeeld de toetsen in de goede volgorde, de andere groep de pijpen. Ik wil de kinderen kennis laten maken met het orgel en hen stimuleren om wellicht zelf orgel te gaan doen.' Gelukkig ervaart Ad Gijzels dat de kinderen altijd even enthousiast zijn. Vooral ook wanneer de klas na afloop van de les de plaatselijk kerk opzoekt om naar een echt orgel te gaan luisteren. Gijzels herkent zichzelf dan in zo'n kind: 'Ik was als kind ook altijd al gepassioneerd. Het is ook een wonderlijk apparaat!'

Die passie is voor Gijzels vaak moeilijk onder woorden te brengen. 'Ik zit altijd te zingen en ik heb bovendien een absoluut gehoor, als kleuter al.' Dit laatste maakt het begeleiden op orgel van het Gregoriaans nog wel eens lastig. 'Ik zit altijd alles te transponeren.' Gregoriaanse zang komt Gijzels om de veertien dagen tegen. Dan gaat hij traditiegetrouw naar de Trappisten van Lilbosch om muziekles te geven. 'Ik oefen met de monniken de dingen die zij zelf aangeven. Zo oefen ik de Getijden met hen, maar ook doe ik aan stemvorming en ademhalingsoefeningen.'

Ad Gijzels: of hij nu ambtenaar is, dirigent van een schola, organist van een koor, docent in een abdij of voor een klas met kinderen: de muziek geeft hem de energie. Al jong ervoer hij de kracht en de schoonheid van de muziek op het kerkorgel in zijn geboorteplaats. Wij wensen hem proficiat met zijn eremedaille voor bijzondere verdiensten en hopen dat hij velen kan blijven enthousiasmeren voor de muziek.

Roderick van Attekum

IN MEMORIAM

Bernard Bartelink

Op 19 oktober jl. is, op 84-jarige leeftijd, de organist-componist Bernard Bartelink overleden.

Bartelink was ook in onze provincie een graag gehoorde concertorganist en componist. Zijn innemende persoonlijkheid en zijn buitengewone muzikale kwaliteiten zullen gemist worden.

Dat hij rust en vrede moge vinden bij God.

NIEUW KINDERKOOR IN GENNEP

Mij werd gevraagd om enkele ervaringen rond het nieuwe kinderkoor in Gennep met u te delen. Het onderstaande is mijn persoonlijke mening, die vooral uit wil stralen dat het kan; maar dat je ook bereid moet zijn om tijd, energie en geld te investeren. Zonder jeugd geen toekomst voor de zang, zonder jeugd geen toekomst voor onze Kerk.

Sinds juni klinken in de Martinuskerk en in de Norbertuskerk van Gennep weer de klanken van kinderstemmen. Een lang gekoesterde wens is weer in vervulling gegaan. Want: als je als kapelaan in Elsloo zelfs iedere zondag kinderen hebt horen zingen, als je als kapelaan in Venray Joke Halmans in de weer hebt gezien met de toenmalige Bandelieren, als je als pastoor in Landgraaf samen met Jo Louppen een kinderkoor van de grond hebt kunnen tillen, dan weet je: een parochie zonder kinderkoor mist iets.

Ja, het was er wel in Gennep, eens... maar het ging steeds moeilijker, er waren minder kinderen die wilden zingen, ouders probeerden hen te helpen het kinderkoor om te vormen tot een gezinskoor, maar het hield geen stand. De verleiding is dan groot om de tijdsgeest de schuld te geven, het wordt toch overal moeilijker nietwaar? Natuurlijk was dat waar, dacht iedereen, en zo bleven we drie jaar lang in een kip-ei-discussie hangen. Zonder koor geen dirigent, zonder dirigent geen koor. Hoe pakken we het aan?

Tot totaal onverwachts een telefoontje kwam van Ernst Lamers, de dirigent van het Genneps Vocaal Ensemble, een wereldlijk mannenkoor dat ook voor en na in de kerk zingt. Hij meldde dat het GVE en het Ottersumse koor St. Caecilia gelukt was subsidie te krijgen om een zangproject van zes weken op basisscholen te organiseren. Ook was een docente bereid gevonden de lessen te geven en wilden de basisscholen enthousiast van het aanbod gebruik maken. Er was, zo zei hij, nog maar één probleempje: men wilde ook graag een einduitvoering plannen, maar ja: waar laat je 200 zingende kinderen en aanhang? Zou misschien de kerk....?

Diverse enthousiaste verhalen over het zangproject deden in het Gennepse de ronde en steeds vaster werd de overtuiging: dit is de meest ideale voorzet die we ooit kunnen krijgen om tot een kinderkoor te komen. We hadden het er in het kerkbestuur al vaker over gehad, uitgebreide budgetdiscussies waren niet nodig omdat sinds mijn aantreden een post “nieuw beleid” op de begroting stond. De organisatie van het project vond het geweldig dat wij een vervolg wilden geven. Dus werd her en der wat rondgevraagd over de zangdocente. Deze Jacqueline Fijnaut uit Horst bleek een uitstekende CV te hebben, een muzikale duizendpoot te zijn en vol enthousiasme ook een school- kinderkoor in Horst te dirigeren. Daarom werd zij gepolst: zou je misschien....?

Bij de daverende slotmanifestatie werden flyers uitgedeeld voor open repetities van het bestaande kinderkoor KiKoJa in Ottersum, dat onder leiding van Mirjam Meeuws uitstekend functioneert, en voor een nieuw op te richten kinderkoor in Gennep. Zouden er wel kinderen komen? En hoeveel? En zouden ze wel blijven komen? Ze kwamen en bleven, het aantal stabiliseert zich nu op zo'n 20. Het was een uitdaging om tot een goed repetitiemoment te komen; nadat dit gevonden was, dwong een aanpassing van de schooltijden (invoering continuïrooster) ons om te schuiven. De kinderen hebben door dit rooster in Gennep nu iedere dag tot 14.00 uur school. Op donderdag komen ze dan direct vanuit school naar het parochiezaaltje. Dan kunnen ze eerst even wat drinken en spelen (de klimboom in de tuin vinden ze geweldig!), om vervolgens van 14.30-15.15 serieus aan de slag te gaan. Het repertoire is grotendeels kerkelijk, omdat het kinderkoor allereerst de gezinsmissen in de beide Gennepse kerken verzorgt. Zo zongen ze al bij de dankviering in juni en bij de gezinsmis van Dierendag ter ere van Franciscus. Binnenkort verrijken ze de liturgie bij de eerste zondag van de Advent, op Kerstavond en bij Driekoningen.

Jacqueline straalt uit naar de kinderen dat ze allereerst lol in het zingen moeten hebben. Maar ook verwacht ze van hen, dat ze serieus met de liedjes en de stemoefeningen aan de slag gaan. Haar enthousiasme en vakkennis bepalen voor een heel groot deel de goede start en het succes van het koor. Als leermoment zou ik dan ook mee willen geven, zowel op grond van de ervaringen in Landgraaf als in Gennep: als je een koor start, durf dan ook te investeren in een professional. Dirigeren is een vak, dat ook gewoon betaald mag worden. Natuurlijk is het geld, maar waarom zouden we wel € 80.000,- uitgeven voor een verwarming van een kerk en niet bereid zijn een salaris te betalen aan iemand die dat verdient en dubbel en dwars terugverdient?

Ieder kind wens ik een kinderkoor toe, iedere kerk een kinderkoor!

Hans Bouman

VANAF DE ORGELBANK

Had ik net een stukje geschreven over de zitpositie op de orgelbank, mocht ik op een nieuw gebouwd (1992) Italiaans mechanisch orgel spelen in de Bernadette kerk te Lourdes. Met merken als Ferrari, Lamborghini en de Italiaanse cultuur in mijn achterhoofd had ik hoge verwachtingen van dit instrument. Wellicht een glanzend rood gepolitoerd instrument met een steigerend paard als bekroning op het rugpositief. Eenmaal ter plaatse zag het er fraai uit. De kas, van rood kersenhout, was dan wel niet de kleur uit mijn droom maar toch. In mijn beste Frans bij de vriendelijke koster toegang tot het orgel gevraagd. Die ging vervolgens met een bos sleutels de metalen toegangsdeur naar het

Italiaanse paradijs te lijf. Na tien minuten en duizend excuses was die niet open te krijgen. Gelukkig was er ook geen sleutel nodig maar alleen een losse deurkruk! Opgelucht beklom ik de trap om vervolgens boven bijna mijn nek te breken over een schuin afgezaagde plank die de orgelbouwer om onduidelijke redenen op de vloer had gemonteerd. Toen ik rond een esthetisch te dunne stutbalk onder de zijkant van het orgel was geslalomd bereikte ik veilig de drieklavieren met pedaal. Eindelijk, de cockpit. De aan/uit schakelaar was zo gevonden. Een klein luikje was (scheef) uit gezaagd, vlak naast de registertrekkers. Binnenin een paar lelijke elektrische schakelkastjes met groene schakelaars. Eén ervan voor het orgel en de andere deed de flat screen rechts van mij aanfloepen waarop ik via een camerasysteem drie belangrijke plaatsen in de kerk kon zien.

De orgelbank, pedalen en toetsen waren van het formaat reusachtig klein. Mijn rug had steeds de neiging het rugpositief een stuk de kerk in te willen duwen. De voeten konden nergens op steunen en kramp lag constant op de loer. Als je echter de registers uittrok kregen ze de lengte van een forse bezemsteel. Het pedaal was al gekoppeld aan de klavieren. Na een speurtocht rond de speeltafel vond ik de verantwoordelijke pedaalkoppel uiteindelijk onder de speeltafel tussen mijn benen.

Tijd voor de klankkleur te testen. Op de lezenaar stond al een waarschuwing in vier talen dat je niet alle toonsoorten kon gebruiken. Het instrument is dan ook gebouwd met als historisch uitgangspunt het boekwerk "L'art du facteur d'orgues" van de Fransman Dom Bédos (1709-1779). Dan wordt ook duidelijk dat het hele orgel concept historisch verantwoord uitgevoerd is. De vraag rijst echter of Lourdes de plek moet zijn waar zulk een instrument tot zijn recht komt. Moet het orgel daar dienstbaar zijn aan het grote geheel, multifunctioneel of een proeve van specialistische bekwaamheid en vakmanschap uitsralen. Als klapper van de ontdekkingstocht vond ik stiekem verstopt in de zijkant van een van de kantelen van het rugpositief een schuif met de aanduiding "Rossignol". Het bekende vogelgeluidje voortgebracht door een bakje water en een fluitje. Op honderd meter afstand van de Heilige grot, de plek waar Maria zich heeft geopenbaard aan de straatarme Bernadette die vervolgens haar korte eenvoudige leven wijde aan het helpen van anderen. Zelfs op die plek kijken wij kleine mensen blijkbaar niet verder dan onze eigen verlangens en speeltjes.

Gelukkig kwam alles toch goed. Ik ontdekte dat het echte wonder van Lourdes niet zit in de uiterlijke schijn maar in de pelgrims zelf.

De vriendelijkheid en de hulpvaardigheid van iedereen. Jong en oud. Vanuit de hele wereld bijeengebracht door een 14-jarig meisje. Daar kan geen Italiaans orgel tegenop!

Ad Voesten

Beste muzikliefhebbers,

KVOK afdeling Limburg houdt zaterdag 24 januari 2015 de Algemene Ledenvergadering te Stramproy in Café-restaurant de Luifel, t.o. de kerk. We starten om 10.00 en eindigen rond 15.00 uur.

Ieder is welkom, ook niet leden, zij hebben geen stemrecht indien hiervan sprake is.

Tussen de middag is een gezamenlijke lunch (op eigen kosten), waarna nog een orgelbespeling zal plaatsvinden, ook door liefhebbers of gegadigden. Voor meer informatie, kunt u contact opnemen met secretaris Huub Geurten telefoonnummer 046-4857919. Aanmelden per e-mail: hgeurten@telfort.nl.

NATUURLIJK ZINGEN (vervolg)

Het slot van mijn vorige artikel over natuurlijk zingen (Koorgeleide nr.6) klonk als een vloek in de kerk: ...pas de tekst niet aan aan het notenbeeld, maar het notenbeeld aan aan de tekst... Een goede verstaander snapt wel, dat deze opmerking niet bedoeld is als een vrijbrief om er maar met de pet naar te gooien. En al zou een dirigent zo brutaal zijn om het notenbeeld te veranderen, dan nog zal het een gevecht zijn om alle koorleden hierin eensluidend mee te krijgen.

De “vrijheid” die ik propageer is een minuscule vrijheid, die zich afspeelt op een wijze die nauwelijks te noteren valt, maar voorkomt dat iedere noot even lang en zwaar is. “Zing zoals je het zegt” is mijn uitgangspunt. De meeste componisten van vocale muziek houden rekening met de natuurlijke dictie binnen de ritmiek van de taal.

Ik wil dit graag illustreren met twee voorbeelden, waarbij men kan zien hoe de mogelijkheden tot precieze notatie in de “moderne” tijd het gemakkelijker maakt om de bedoeling van de componist te interpreteren. In de “oude” muziek zal de dirigent veel meer zelf initiatief moeten tonen om in de huid van de componist te kruipen.

Aller Augen warten auf dich, Herre

Heinrich Schütz

Al-ler Au-gen war-ten auf dich, Her-re, und du gi-best ih-nen ih-re Spei-se zu sei - ner Zeit. Du

tust dei-ne mil - de Hand auf und sät - ti-gest al-les was da le - bet mit Wohl - ge - fal - len.

Als we de tekst gewoon lezen, dan zal het natuurlijke ritme niet veel verschillen met het muzikale ritme: beklemtoonde woorden of lettergrepen worden langer en zwaarder, onbelangrijke lettergrepen dus korter en lichter.

Aller Augen warten auf dich, Herre
Und du gibest ihnen ihre Speise zu seiner Zeit.
Du tust deine milde Hand auf
Und sättigst alles was da leбет mit Wohlgefallen.

Concord (from "Gloriana") Benjamin Britten

Con - cord, Con - cord is here. Con - cord, Con - cord is here our days to bless.

"Concord is here our days to bless": eendracht, harmonie is hier om onze dagen te zegenen...

In de eerste maat wordt meteen duidelijk wat Britten wil: de tweede lettergreep is niet zo belangrijk als de eerste (vgl. woorden als "Sanctus"), dus een beetje korter en ook zachter. Het woord "here" is zo belangrijk dat het even los gezet wordt van de rest door middel van de portato-streepjes. Maar als de zin doorloopt in de laatste drie maten, dan komt er ook een mooie legato-boog, uitmondend in een heel zacht en teder "bless".

Het hoeft geen betoog dat hier wederom geïllustreerd wordt, dat al deze vaktechnische "trucjes" niet uit de lucht komen vallen, maar duidelijk bedoeld zijn als hulpmiddel: door het bewust benutten van deze muzikale spanningsvelden wordt de ruimte geschapen om de tekstinhoud zo expressief mogelijk gestalte te geven.

En dit is toch de *taak van de uitvoerende kunstenaar*: de boodschap die de componist op zijn manier heeft "uitgecomponeed" moet worden overgebracht aan de luisteraar.

Een oppervlakkige vertolking zal nooit lang kunnen boeien, ook al is ze technisch gezien perfect!

Annie Jansen

TOELICHTING

DO-UT-DES MUZIEKBLADEN

Onder deze naam biedt de Sint-Gregoriusvereniging de kerkkoren en kerkmusici van de parochies in het bisdom Roermond nieuwe composities aan.

De naam is enerzijds muzikaal, anderzijds vormt zij een latijnse zin. Vertaald luidt deze: "ik geef opdat jij zult geven".

Getransponeerd naar onze intentie betekent dit zoveel als: wij als diocesane SGV bieden U

deze muziekbladen aan opdat U er gebruik van zult maken en dit wellicht zult honoreren met een bijdrage ter bestrijding van de onkosten. U mag de koorcomposities legaal kopiëren en vergroten.

Wij zouden het fijn vinden als u ons hiervan op de hoogte stelt.

Psalm 33 (32)

Deze psalm is o.a. te vinden in de veertigdagentijd. Gezongen na de lezing waarin wordt verhaald over het vertrek van Abram, zijn stam en familie uit hun geboorteland. Op weg naar een onbekende toekomst zoals God hem opdroeg. Deze psalm is dan ook een lied van vertrouwen in God.

Eenvoudig van melodie en begeleiding. Ondanks de wisselende lengte van de tekst in de verzen is de melodie steeds herkenbaar door al de verzen heen. Er staan geen maten en maatstrepen in de verzen. De tekst is leidraad. Een enkele keer wordt een lettergreep langer aangehouden alvorens we doorzingen naar een hogere reeks tonen. Dit om de spanning in de muzikale zinnen wat te verhogen.

Probeer de psalm vanuit de emotie van de tekst voor te dragen. Een wisselwerking tussen voorzang en volkszang, c.q. koor, heeft de voorkeur.

Ad Voesten

NIET GRAPPIG:

Een koster die er geen touw aan vast kan knopen

Een dirigent die zijn koor uitzwaait

DO-UT-DES MUZIEKBLADEN

GEEF ONS, HEER, UW BARMHARTIGHEID

Psalm 33 (32)

VZ

Ad Voesten / Tekst: Ad W. Bronkhorst

Geef ons, Heer, uw barm - har - tig - heid, zo - als wij op U ver - trouw -

1. A en Geef ons, en. 2. VZ Op - recht is im - mers het Woord van de Heer, en

al wat Hij doet is be - trouw - baar. Recht en ge - rech - tig - heid heeft Hij

12 lief, de aar - de is vol van zijn mild - heid. A Geef ons, Heer, uw barm - har - tig -

16 VZ

heid, zo - als wij op U ver - trouw - en. Maar het is God die zijn.

20

die - naars be - waakt, Hen die op zijn gunst ver - trou - wen. Dat Hij hen red - den.

24 A

zal van de dood bij hon - ger - snoed hen zal voe - den. Geef ons,

28

Heer, uw barm - har - tig - heid, zo - als wij op U ver - trouw - en.

32

VZ

Daar - om ver-trouwt ons hart op de Heer, is Hij ons een schild en een hel - per.

36

Geef ons dus, Heer, uw barm - har-tig - heid, zo - als wij op U ver - trou - wen. Geef ons,

40

Heer, uw barm - har - tig - heid, zo - als wij op U ver - trouw - en.

DUWEN EN TREKKEN

'En geer? Geer komt allein mer in de kirk es geer uchzelf kent laote heure! En kieke...!'

De gemoederen liepen weer eens hoog op, al bleef het gelukkig wel gezellig. Het was de zoveelste ontmoeting annex treffen annex clash tussen die van het kerkkoor en die van het groot lokaal mannenkoor. U kent het vast wel. In de meeste dorpen bestaan ze naast elkaar: kerkelijke en wereldlijke muziekverenigingen, die doorgaans ook braaf naast elkaar kunnen bestaan, totdat het kerstmis wordt. Het kerkkoor vindt dat het recht heeft de nachtmis én eerste kerstdag te mogen zingen, want dat doen ze altijd en de rest van het jaar ook, en het groot gemengd koor of mannenkoor of voor mijn part de fanfare dan wel de harmonie claimen eveneens dezelfde mis want dat is altijd zo geweest en bovendien wil de hele club plus de aanhang juist met kerstmis graag zingen en gezien worden. Overigens, het vergt veel van degenen die het allemaal in goede banen moeten leiden (pastoor en kerkbestuur) om dan de vrede op aarde te bewaren. Zeker als er ook nog eens in het misrooster geschrapt moet worden... Eén troost heb je: je kunt het nooit echt voor iedereen goed doen.

Breder dan de kerstnacht speelt hier toch wel iets. Er bestaat een concurrentie tussen de 'kerkelijke' en de 'koninklijke'. 'Komen ze, moet alles en iedereen schuiven, zowel op het dienstenrooster als op het priesterkoor, zingen ze weliswaar mooi, trekken ze applaus met een uitsmijter als slotlied en dan zie je ze weer een jaar niet... de rest mogen wij opknappen!'

Als we het opnemen voor de kerkkoren in deze hebben ze een punt. Doorgaans worden de gastkoren aangekondigd in het parochieblad, met alle egards ontvangen en de hemel in geprezen aan het einde van de mis. Over de liturgische houdbaarheid wordt niet moeilijk gedaan. Laatst stond er zelfs het concertprogramma bij in het parochieblad: het was Allerzielen en dus was het tijd voor het Wolgalied. Het Wolgalied? Jawel, een van de bekendste Duitse operette-liederen, uit 'Der Zarewitsch' van Franz Lehár. Hoe het in de liturgie komt? Nou ja, vaak zijn dat algemene religieuze gevoelens, want het woord 'hemel' en 'engel' komt er in voor en dus is het voor in de kerk. Het ruikt ergens religieus en dus is het uitermate erediensgeschied... Als een koor of een solist dat zegt, verder niet al te zeer door kennis van zaken of liturgisch aanvoelen gehinderd, dan kun je het nog hebben. Maar de redactie van het parochieblad (i.c. de pastoor!) moet beter weten! Dan snap je meteen ook weer waarom sommigen zich zo inzetten om de teugels behoorlijk aan te halen door ons een nieuwe vertaling van het missaal op te dringen! Een nieuw missaal is tegelijk ook aanleiding om de inleiding en de rubrieken nog eens goed te lezen, wat ook al weer wel en eigenlijk niet de bedoeling is...

Als we het anderzijds opnemen voor de gastkoren... ik zou ze zelf niet graag kwijt willen. Zeker in deze tijd moet je het waarderen dat mensen toch maar komen zingen. En zeer welkom zijn dan ook degenen die met hen meekomen. Als je dan met z'n allen zorgt dat het pure verkondiging van de Blijde Boodschap wordt wat je samen neerzet, dan ben je goed bezig. Maar dat vraagt wel dat je als pastoor op tijd met hen in overleg treedt om het repertoire af te stemmen op de liturgie. Soms kunnen dingen echt niet, maar vaak is het een kwestie van schuiven in het programma om het liturgisch toch verantwoord te krijgen. En het is en blijft zo dat wanneer woord en zang en gebaar in de viering één geheel is, dat daar als vanzelf een enorme rust en zeggingskracht van uit gaat, meer dan wanneer je als kerkganger heen en weer geslingerd wordt zonder een lijn er in te kunnen ontdekken. Trouwens, waarom niet met die koren en solisten overleggen aangaande repertoire op langere termijn? Of een combinatie invoeren tussen koor- en samenzang, waartoe de liturgie trouwens ook oproept? Met kleine aanpassingen en zonder ruzie te maken kun je over en weer zoveel meer voor elkaar betekenen!

Maar toch hebben de kerkkoren een behoorlijke streep voor. Jawel, er zit een wezenlijk verschil tussen de kerkelijke en de koninklijke. De koninklijke moet op de Bühne voor het voetlicht presteren (we scheren ze in dit betoog gemakshalve even allemaal over één kam). De kerkelijke is wat dat betreft meer dienstbaar (ook die scheren we dan maar even allemaal over dezelfde kam): ze zingen de liturgie op zondag en daarnaast nog tientallen keren per jaar bij bijzondere gelegenheden. Dat is op geen enkele manier een pleidooi om concessies te doen aan kwaliteitseisen (men moet naar best vermogen steeds alles geven en men mag er zich nooit van af maken!), maar breekt wel een lans om geduld te hebben met een koor als het desondanks toch een keer magertjes is. Maar de dienstbaarheid van de koren (doorgaans niet aangekondigd in het parochieblad noch bedankt met daverend applaus) staat toch als een hoogstaand christelijk ideaal voorop! Chapeau!

Overigens, applaus: misdienaars, koster en collectanten, de poetsploeg en de dames van de bloemen krijgen het nooit, het (gast)koor dwingt het met een slotlied af... ik zou het zo laten. Want als er toch geklapt wordt na de mis, och, het kan ook een liturgisch acclameren zijn op de viering die ten einde is en die door alle participanten zo verzorgd is dat mensen de levende Heer hebben kunnen ontmoeten en ontvangen... Eigenlijk moet je gewoon elke mis zo verzorgen met z'n allen dat mensen als vanzelf niet meer klappen, want ja, je kunt niet aan de gang blijven...

VAN HARMONIUM NAAR ORGEL REGISTRATIE

In 1990 mocht ik bij zowel uitgeverij Willemse als bij Harmonia composities voor harmonium uitgeven van César Franck (1822-1890).

“Cinq pièces pour harmonium” welke eerder werden uitgegeven bij Régnier-Canaux in 1865, Quasi Marcia Op.22 bij V. Sultzer te Parijs in 1867 en twee onbekende manuscripten MS 8614 en MS 8616.

Franck's belangstelling voor het harmonium alsmede de liefde en vak-kennis waarmee hij er voor componeert zal aan het einde van zijn leven culmineren in de totstandkoming van “l'Organiste”.

Nu het gemakkelijk is om harmoniummuziek ook van andere componisten zoals Eugène Gigout (Album Grégorien), Louis James Alfred Lefébure Wély (La Sainte Chapelle), Renaud de Vilbac om maar een paar te noemen, te downloaden. De vraag is hoe je de harmoniumregistraties moet vertalen naar orgelregistraties en wat is een harmonium precies.

Na een aantal experimentele voorlopers ontstond in 1840 in het atelier van Alexandre François Debain (1809-1877) te Parijs een instrument dat “harmonium” werd genoemd. Naast het gebruik bij salonconcerten nam het harmoniumspel een grote vlucht in de kerkelijke muziekpraktijk.

Door de ontkerkelijking als gevolg van de Franse Revolutie en de beperkte financiële middelen beschouwde men het harmonium als goed alternatief voor een duur pijporgel.

Franck componeerde voor dit kerkelijk gebruik diverse werken die ook goed op orgel uitvoerbaar zijn, mits men rekening houdt met een aantal specifieke kenmerken van het harmonium. Het Franse winddrukharmonium heeft een klavier, met in de bas en discant gedeelde registers.

De klavierdeling ligt tussen e1 en f1. De registraanduidingen – steeds afzonderlijk voor bas en discant aangegeven – zijn: (1) 8' grondstem, (2) 16' grondstem, (3) 4' tongwerkachtig karakter, (4) 8' tongwerk- karakter en (5) 16' met strijkend karakter. Met de knop (G) (Grand

Jeu) kan men de registers (1), (2), (3), (4) (zowel links als rechts) tegelijk in werking stellen. De knop (E) (Expression) schakelt de balg van het harmonium uit; door middel van beide voettreden kan de speler nu rechtstreeks (zonder de stabiliserende tussenkomst van de balg) de dynamiek regelen.

Als men Francks voorschriften m.b.t. voetmaten en klankkleur zo goed mogelijk realiseert krijgen deze stukken een intieme poëzie, die bij alle eenvoud zeer charmant is. De enge akkoordposities en allerlei fijne details geven levendigheid aan de spontane lyriek van deze ongecompliceerde, zangerige composities. Een bijzonder gebruik van de klavierdeling zien we in het tweede stuk van de eerste reeks (in C groot). De rechterhand wordt gespeeld met 16', de linkerhand met 4'. Melodie ligt in de tenor. Het stuk klinkt dus heel anders dan dat het eruit ziet. Wanneer men op een orgel van een 8'basis uit gaat zal men de rechterhand een octaaf lager moeten spelen op het ene klavier (zacht) en de linkerhand een octaaf hoger (sterker). L'organiste werd in opdracht van uitgever Enoch gecomponeerd in 1890. De bundel is de neerslag van oorspronkelijk geïmproviseerde Magnificat-versetten en bestaat een reeks suites van telkens zes stukken, een "Amen" en een zevende deel dat een doorwerkingskarakter heeft. L'organiste" bleef onvoltooid want op 8 november 1890 overleed César Franck.

Bron: Fons Pieters, woord vooraf Harmonia H.U. 3924

Fons Pieters

Organist parochie St. Gerlach Houthem

en HH. Monulphus en Gondulphus Berg en Terblijt.

NIEUWS VNK-LIMBURG

Toon Talent

Er zijn in Limburg koren voor volwassenen die veel moeite doen om de jeugd te motiveren om te gaan zingen. Het Genneps Vocaal Ensemble bijvoorbeeld heeft in dat kader een project geïnitieerd in samenwerking met de plaatselijke basisschool. Uit dit project is een kinderkoor ontstaan (zie in deze Koorgeleide een artikel van Pastoor Bouman). Koren die een project willen starten met als doel de kinderen te motiveren om te gaan zingen kunnen daarvoor een verzoek tot subsidie aanvragen bij VNK Limburg. Kijk voor alle informatie op de website van VNK Limburg www.vnk-limburg.nl onder Jaarprogramma, Koorkracht voor de jeugd!

Limburgse Koordagen 2015

VNK Limburg organiseert de Limburgse Koordagen in 2015 op 10 en 11 oktober in de Oranjerie in Roermond. Voor het eerst doen de kerkkoren, als grootste organisatie binnen de VNK-Limburg, hier ook aan mee! De Dag van de Kerkmuziek zal in 2015 ook plaatsvinden tijdens dit weekend en wel op zondag 11 oktober in een van de kerken in Roermond.

Anders dan in de voorgaande jaren kunnen zich niet alleen individuele koorzangers inschrijven maar ook kerkkoren. Op deze manier kunnen we tegemoet komen aan de wens van de kerkkoren om zich als koor te laten horen. Naast het optreden van de koren worden er voor individuele zangers, net als in de voorgaande jaren, ook weer workshops georganiseerd. De profane koren treden op in de Oranjerie, de kerkkoren zingen in de Kathedraal. Het is geen concours, dus geen competitie en geen jurybeoordeling, maar wel een unieke gelegenheid om met uw eigen koor fijn uw eigen programma zingen in een van de mooiste kerken van Limburg en tevens te kunnen luisteren naar andere kerkkoren. Een muzikale happening! Een prachtige gelegenheid voor uw koor om in de kathedraal een concert te geven en er in Roermond een mooie dag van te maken! Noteer alvast dit weekend in uw agenda.

Nadere gegevens volgen zo spoedig mogelijk.

Cursussen Koordirectie

Tijdens de Dag van de Kerkmuziek j.l. in het Rick in Weert is er nog aandacht gevraagd voor de cursussen die worden georganiseerd op het gebied van koordirectie. Ook leden van kerkkoren kunnen zich hiervoor aanmelden.

Er wordt een oriëntatiecursus koordirectie aangeboden, maar ook een basiscursus koordirectie en een meerjarige dirigenten opleiding.

Limburgse deelnemers aan deze cursus kunnen via VNK Limburg subsidie krijgen op het cursusgeld. Op deze dag zelf hebben zich al spontaan 4 personen aangemeld om een cursus te gaan volgen!

Voor informatie zie: www.vnk-limburg.nl/orientatiecursuskoordirectie

**Stichting Verenigde Nederlandse
Korenorganisaties Limburg**

**HUIS VOOR
DE KUNSTEN
LIMBURG**

Kapellerlaan 36
6041 JC Roermond
Tel.: 0475 - 399 268

KERKMUZIEK IN LOURDES

September jl. werd ik in de gelegenheid gesteld om als organist mee te gaan met de Limburgse bedevaart naar het Zuid- Franse bedevaartsplaatsje Lourdes. U weet wel, de plek waar in 1858 de Heilige Maria verscheen aan de 14-jarige Bernadette Soubirous. Tegenwoordig bezoeken miljoenen gelovigen uit de hele wereld jaarlijks deze plaats. Rond de verschijningsplaats zijn een tiental kerken en kapellen gebouwd om alle pelgrims de gelegenheid te geven te bidden en te vieren. De grootste kerk is de ondergrondse Pius X-basiliek gebouwd in 1958. De kerk biedt plaats aan een kleine 25.000 mensen. Een voor ons begrip onvoorstelbaar aantal kerkgangers. Ik mocht de hoogmis op zondag als koorlid bijwonen en kon zodoende de muzikale invulling en uitvoering van de Heilige Eucharistie van zeer dichtbij meemaken.

De gebruikte liturgische muziek is nagenoeg allemaal voor de gelegenheid en locatie geschreven door de vaste organist/musicus Jean Paul Lécot. Eenvoudige melodieën vaak voorzien van een vierstemmige zetting. Refreinen kunnen dan meerstemmig gezongen worden, de verzen solistisch. Opvallend is de te zingen tekst. In zes talen op muziek gezet waaronder het Nederlands. De muziek wordt in eigen beheer uitgegeven in zangbundels die jaarlijks aangevuld worden met nieuw, eigen, materiaal. De kerkmuzikale uitvoeringspraktijk is in Lourdes zeer bijzonder. Ongeveer twee uur voor aanvang van de viering melden zich spontaan vrijwilligers uit de hele wereld om een koor te vormen.

Zij mogen plaats nemen op de centrale koorplek. Daar oefent een vast benoemde koorleider gedurende een uur stevig aan de te zingen liederen. Discipline en volgzzaamheid zijn een “must” voor de deelnemende zangers. Voldoet men niet zal de koorleider dat vriendelijk doch beslist duidelijk maken. Voor dit ad hoc koor is alles eenstemmig.

Voor de zangers is het meest in het oor springende gegeven dat men alle talen tegelijk door elkaar zingt. Iedereen zingt in zijn eigen taal. Nu lijkt bovengenoemde opzet heel vrijblijvend en misschien wel wat onzeker. Want wat als er nu geen goede zangers zijn? Of wellicht te weinig? Daar heeft men heel goed over nagedacht en een heel geraffineerde manier van muzikale uitvoeringspraktijk gevonden. De kern van de uitgevoerde kerkmuziek bestaat uit twee voorzangers, beroepszangers met een mooie volle heldere tenorstem. Beiden zijn tegelijkertijd in staat om het koor als dirigent te leiden. De vaste organist J.P. Lécot heeft een sopranino trompettist aan zijn zijde. Voor de verzen van de muziek zijn er drie of vier vast aangestelde amateurzangers aanwezig, uit de vier landen die de gezongen hoofdtalen vertegenwoordigen.

Zodoende hanteert men het volgende uitvoeringsschema: De organist speelt voor. De beroepscantor/dirigent zingt voor. Het koor/volk zingt na. De amateursolisten zingen de verzen in hun eigen taal. De cantor zingt voor. Het koor/volk zingt na. De trompettist voegt zich bij het geheel met een hoge figuratieve tegenstem. Meerstemmigheid wordt toegevoegd doordat de twee beroepszangers bij een goed functionerend koor tegenstemmen gaan zingen. Door deze opbouw krijg je al heel snel een overweldigend muzikaal spektakel. Regelmatig zingen de beide tenorsolisten tweestemmige recitatieven. Doordat de stemmen perfect bij elkaar passen en op elkaar ingespeeld zijn, klinkt dit als een klokje. Deze kleine groep mensen draagt de hele muzikale Liturgie en heeft de gastzangers in principe helemaal niet nodig. De vele microfoons die ook door de musici zelf beheerd en bediend worden versterken het geluid. Een uitgekiend camerasysteem zendt integraal op grote schermen uit. Daar kan het kerkvolk de teksten in vier talen mee volgen, en alle liturgische handelingen goed zien. Tevens zend men de beelden rechtstreeks uit via internet. Dagelijks wordt deze praktijk ook toegepast in de Sacramentsprocessie en de Lichtprocessie. Wat wel opvalt, is dat door de hoge mate aan routine en gemak bij de musici de geloofsbeleving tijdens hun werk ogenschijnlijk wat ver te zoeken is.

Kunnen wij in Nederland gebruik maken van dit repertoire? Ja en nee! Door de grote hoeveelheid liturgische muziek zit er altijd wel wat bij. Maar let op. Doordat in de Franse taal de woordaccenten altijd op de laatste lettergreep vallen krijg je soms vreemde taalkronkels. Daar waar latijn of Frans is vervangen door een Nederlandse tekst, komen muziek en woord regelmatig in aanvaring met elkaar. Het komt wat gekunsteld over. Toch is het zeker de moeite waard om je als musicus eens te verdiepen in het repertoire van Lourdes. Het blijkt immers een beproefde succesformule die duizenden pelgrims dagelijks omarmen.

Voorbeeld bladmuziek is in te zien in de bibliotheek van de Sint Gregoriusvereniging in het bisdom Roermond. De muziek is uiteraard op het Heiligdom in Lourdes verkrijgbaar of via internet te bestellen.

“Heerlen zingt”

Men kent het wel van de TV: ‘Nederland zingt’, ‘U zij de glorie’, ‘Songs of Praise’, programma’s waarin mensen samenkomen om met elkaar te zingen, tot eer van God en om ook met elkaar op die manier verbonden te zijn. Op 3 oktober jongstleden vond in Heerlen iets vergelijkbaars plaats. In een niet stampvolle, maar wel goed gevulde Pancratiuskerk werd door de daar samengekomen zangers en zangeressen gezongen. Zonder TV camera’s weliswaar, maar het enthousiasme was er niet minder om! Onder leiding van pastoor Ed Smeets en dirigent Jaap Dekker, met begeleiding van het orgel bespeeld door Jo Louppen en ondersteund door de Brassband van de Gemeente Gods uit Abdissenbosch werd veel gezongen; uit het brede repertoire van liederen, (antwoord)psalmen, gezangen uit het Liedboek voor de Kerken, de traditie van Taizé. Samenzang en beurtzang. Bekend en onbekender repertoire. Protestantse traditie naast de katholieke. Uitleg en achtergrondinformatie bij de muziek. Er was ruimte voor instrumentale muziek, verzorgd door de organist en de Brassband. En plaats ingeruimd om een vierstemmig werk in te studeren. Omdat het merendeel van de zangers en zangeressen koorleden waren, ging dat instuderen bijna als vanzelf en klonk er in korte tijd een prachtig massaal gemengd koor in ‘*De levende zegene en behoeft u*’. Alle gezongen werken, met uitzondering van twee, waren in het Nederlands, dat wel. Want het Nederlands is de taal die ons allemaal bindt en die voor eenieder direct

kan aanspreken. Bovendien kon men op deze manier kennismaken met onbekend Nederlandstalig repertoire waardoor de aanwezigen ook nieuwe suggesties kregen aangereikt voor de muzikale praktijk van het eigen koor. Want te vaak wordt er bij Nederlandse repertoire gedacht aan oude, vertrouwde en soms ‘stukgezongen’ melodieën, terwijl er zoveel juweeltjes van composities zijn die absoluut het uitvoeren waard zijn.

Het was een boeiende en zeer geslaagde samenzangavond, die ook door de aanwezigen erg positief werd ontvangen. Een gebeurtenis die zeker een vervolg zal, ja een vervolg verdient te krijgen!

Jaap Dekker

Verslag KIA Thorn

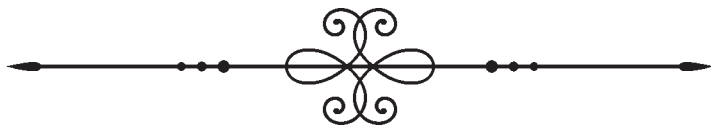
Op 8 oktober vond de KIA plaats van de koorkring Thorn in de parochiekerk van St. Antonius Abt te Ell. Als voorbereiding kwamen de dirigenten in februari samen bij de SGV te Roermond, waar het thema werd bepaald en de liederen gekozen. Besloten werd dat de koren niet afzonderlijk zouden zingen, maar dat de nadruk zou liggen op samenzang van strofenliederen. Dat dit niet hoeft te betekenen “meer van hetzelfde”, hebben we bereikt door het als volgt uit te werken: de coupletten werden afwisselend samen, dan wel door mannen en door vrouwen gezongen, eveneens gevarieerd begeleid door Daniël Jansen aan het orgel en het hoornkwartet o.l.v. Jack

Munnecom. Deze heren, die van ver moesten komen, hebben op een professionele en enthousiaste manier hun medewerking verleend. Door het gebruik van tussenspelen en modulaties, kreeg de rol van het orgel als begeleidingsinstrument een extra dimensie. Kortom: eenstemmigheid is niet per se saai! Zoals gebruikelijk deden we thuis ons huiswerk, daarna werd dit alles onder inspirerende leiding van mevrouw Annie Jansen kleurrijk afgewerkt. Verrassend was het te horen hoe het Salve Regina uit 150 kelen klonk, hetzelfde effect was te bespeuren bij de avondhymne: "Te Lucis Ante Terminum".

Onder leiding van Piet Mennen werd "Benedictus Es" gezongen door de kleincluster-koren door Ad Voesten gecomponeerd b.g.v. het 40 jarig priesterfeest van pastoor deken Maessen. De intermezzi van het hoornkwartet waren mooie en welkome afwisselingen met de koorzang.

Het gebruik van deze KIA liederen heeft een vervolg gekregen tijdens de cluster mis op 25 oktober, als ook de mis in Es van Voesten, die de koorkring verleden jaar in studie heeft genomen.

DB koorkring Thorn

JUBILARISSEN

ONDERSCHIEDINGEN IN BRONS

Baarlo, *H. Petrus*, Hr. P. Deuss, Hr. H. Geraeds, Hr. J. Gielen, Hr. F. Rooyakkers, Hr. J. Verhaegh, Hr. G. Poulissen. **Doenrade**, *H. Jozef*, Mw. S. M. C. P. Wijts-Wolfs, Hr. J. H. Hennen. **Eygelsheven**, *H. Johannes de Doper*, Hr. G. Skerka. **Hoensbroek**, *OLVR. Maagd der Armen*, Mw. K. Vrancken, Mw. D. Späetgens, Mw. J. Berbers. **Kerkrade**, *H. Antonius v. Padua/H. Maria Goretti*, Hr. P. Pötgens. **Kerkrade**, *H. Petrus-Maria Tenhemelopneming*, Mw. D. Schulz. **Kerkrade-Nulland**, *Maria Goretti*, Mw. L. Sour. **Munstergeleen**, *H. Pancratius*, Mw. M. P. J. Vijgen-van den Munckhof, Hr. P. H. M. Vijgen. **Noorbeek**, *H. Brigida*, Mw. C. P. M. A. Deckers-Elissen, Mw. J. A. L. Elissen-Dobbelstein, Mw. H. J. E. B. Gubbels-Weerts, Hr. J. W. M. Denis, Hr. R. M. A. G. Gubbels, Hr. W. J. N. Vaessen, Hr. M. G. M. Zaar. **Nuth**, *Bavo*, Hr. L. Harst, Mw. G. Pakbier-Schiffelers. **Ottersum**, *H. Johannes de Doper*, Mw. A. T. J. M. Heessen-v. Wijchen, Mw. H. M. Verbeten-de Vos. **Pey**, **OLVOO**, Mw. Schins-Janssen, Mw. L. Bougie, Mw. R. Geerling-Sanders. **Posterholt**, *H. Matthias*, Mw. M. P. v. d. Varst-Cillekens, Hr. H. J. A. M. Drohm. **Sittard**, *H. Bernadette*, Mw. M. J. H. Kramer. **Sittard**, *H. Hart van Jezus*, Hr. F. A. G. Walraven. **Valkenburg a/d Geul**, *Par. HH. Nicolaas en Barbara*, Mw. L. Koonen-Faessen, Hr. J. Hollanders, Hr. F. Lebouille. **Venray**, *OLVR van Zeven Smarten*, Mw. R. Ubaghs, Mw. M. van Goch. **Voerendaal**, *H. Laurentius*, Mw. W. Janssen, Mw. R. Jordan-Quadakkers, Mw. I. de Mönnink, Mw. T. Quadakkers.

ONDERSCHIEDINGEN IN ZILVER

Thorn, *H.Michaël*, Mw.S.Nelissen-Greefken, Mw.n.Dehing-Demers. **Tienray**, *OLVR.Troosteres der Bedrukten*, Hr.J.Wijnand. **Urmond**, *H.Martinus*, Hr.Fr.G.H.Meulenberg, Hr.H.G.J.Huveneers, Hr.A.W.M.W.Meex. **Valkenburg a/d Geul**, *HH.Nicolaas en Barbara*, Mw.A.Creusen. **Venlo**, *H.Hart van Jezus*, Hr.S.van Rensen. **Vilt-Berg en Terblijt**, *HH.Monulphus-Gondulphus*, Mw.L.Brouwers. **Vlodrop**, *H.Martinus*, Mw.M.v.Cruchten-Laurs. **Wittem**, *HH.Alfonsus/J.Nepomucenus*, Hr.J.Schwanen. **Ysselsteyn**, *H.Oda*, Hr. H.Peeters

ONDERSCHIEDINGEN IN GOUD

Sittard-Overhoven, *H.Hart*, Mw.A.M.G.Slangen. **Slenaken**, *H.Remigius*, Mw.B.Vleugels, Mw.D.Moonen-Thijssen. **Spaubeek**, *H.Laurentius*, Mw.A.M.B.Meyers-Peters. **Stevensweert**, *Par. federatie Maasbracht*, Mw.M.Jeurissen-Janssen, Mw.T.Vleeshouwers-Peeters, Mw.M.Bongers-Jeegers, Mw.W.Bovendeerd-Wolsink, Mw.A.Engelen-v.d.Laar, Mw.M.Verwijlen-Peurteners, Mw.L.Pijpers-Pustjens. **Velden**, *H.Andreas*, Hr. H.Kuypers. **Venlo**, *H.Martinus*, Mw.J.M.A.v.d.Homberg-van Gronningen, Hr.W.P.J.Werps. **Veulen**, *H.Antonius v.Padua*, Mw.J.M.G.Geurts-Puts. **Vlodrop**, *H.Martinus*, Hr.B.Schmitz. **Voerendaal**, *H.Laurentius*, Mw.B.Severens. **Wanssum**, *H.Michaël*, Mw.G.Wijnhoven. **Weert-Keent**, *H.Joseph*, Hr.F.Heijmans. **Wittem**, *HH.Alfonsus/J.Nepomucenus*, Mw.M.Mobers, Mw.M.Deen. **Ysselsteyn**, *H.Oda*, Hr.J.Versteegen.

OVERIGE HULDIGINGEN d.m.v. EREDIPLOMA en/of KAARS

Baexem, *H.Johannes de Doper*, Hr.H.C.J.van Herten, Hr.J.P.H.Cuypers. **Eys**, *H.Agatha*, Hr.L.van Mullekom, Hr.J.Schreuders. **Genhout-Beek**, *H.Hubertus*, Mw.M.Bus-Luyten. **Heythuysen**, *H.Nicolaas*, Hr.L.A.Linders. **Kerkrade**, *H.Lambertus*, Hr.H.Loop 80 jaar zanger. **Lomm**, *H.Antonius Abt*, Hr.M.H.Hegger, Hr.J.L.R.Buiting. **Maastricht**, *H.Don Bosco*, Mw. C.Pasmans. **Montfort**, *H.Catharina*, Hr.J.Linssen. **Schimmert**, *H.Remigius*, Mw. M.Troquet-Hermans. **Susteren**, *H.Amelberga*, Mw.M.C.P.Cals-Allertz. **Voerendaal**, *H.Bernardus*, Hr.J.H.Haesen, Hr.W.J.J.Hamers, Mw.P.L.v.d.Laar-Lindelauf. **Wittem**, *HH.Alfonsus/J.Nepomucenus*, Hr.J.Peters.

INSIGNES

Beek, *H.Lambertus*, Mw.A.M.L.Banser-Huijnen 50 jaar jaar, Mw.H.Romans 50 jaar, Mw. C.M.Vranken-Martens 50 jaar. **Beesel**, *H.Gertrudis*, Hr.H.J.G.Ottenheim 50 jaar. **Bleijerheide**, *H.antonius v.Padua*, Hr.C.Cuppens 60 jaar. **Brunssum**, *H.Vincentius a Paulo*, Mw.M.v.Venrooij 50 jaar, Mw.N.Waltmans 50 jaar. **Bunde**, *H.Petrus*, Hr.J.v.d.Mortel, 50 jaar. **Dieteren**, *H.Stefhanus*, Hr.Meuffels 60 jaar. **Eckelrade**, *H.Bartholomeus*, Mw.A.M.J.Blom-Alberts 50 jaar. **Eys**, *H.Agatha*, Hr.L.van Mullekom 60 jaar. **Geleen**, *HH.Marcellinus en Petrus*, Mw.R.Hoedemaker 50 jaar. **Genhout-Beek**, *H.Hubertus*, Mw.M.Bus-Luyten 50 jaar. **Geulle**, *H.Martinus*, Hr.J.Schreurs 60 jaar. **Heel**, *H.Stephanus*, Hr.Scheepers 60 jaar. **Heel**, *H.Stephanus*, W.Janssen 60 jaar. **Heerlen**, *H.Pancratius*, Mw.Bosch-Waterval 50 jaar. **Heerlen**, *H.Gerardus Majella*, Hr.H.Vromen 50

jaar. **Herkenbosch**, *H.Sebastianus*, Mw.D.Daemen 55 jaar, Hr.T.Op het Veld 55 jaar. **Horst**, *H.Lambertus*, Mw.G.j.M.v.d.Beuken-Kuijpers 50 jaar, Mw.H.J.M.Verhaegh-Kuijpers 50 jaar. **Kerkrade** *H.Antonius v.Padua/Maria Goretti*, Hr.J.Herpers. **Kerkrade**, *H.Petrus-Maria Tenhemelopneming*, Mw.E.Bladt 50 jaar. **Landgraaf**, *H.Familie*, Hr.A.J.Hermans 50 jaar. **Lemiers**, *H.Catharina*, Hr.J.H.J.Ruijters 50 jaar. **Leveroy**, *H.Barbara*, Hr.A.Meuwissen 60 jaar. **Lomm**, *H.Antonius Abt*, Hr.H.A.Hegger 60 jaar. **Maasbracht-Beek**, *H.Hart van Jezus*, Hr.M.H.M.Cnoops 55 jaar. **Maastricht**, *H.Theresia*, Hr.P.J.M.Gense 60 jaar. **Maastricht**, *St.Anna*, Hr.H.Oudmans 50 jaar. **Maastricht**, *H.Johannes Bosco*, Mw.C.Pasmans 50 jaar. **Maastricht**, *Basiliakoor*, Hr.J.Leenders 55 jaar. **Margraten**, *H.Margarita*, Mw.J.Bellehamme-Gubbels 50 jaar, Hr.G.H.Ramakers 50 jaar. **Mariarade-Hoensbroek**, *H.Hart van Jezus*, Mw.M.C.Hanckmans 50 jaar, Hr.H.H.Raats 50 jaar. **Mechelen**, *H.Johannes de Doper*, Hr.A.Zilverland 50 jaar. **Melick**, *H.Andreas*, Hr.W.G.Huskens. **Merselo**, *H.Oda*, Hr.J.Kessels 50 jaar. **Montfort**, *H.Catharina*, Hr.J.P.Linssen 60 jaar. **Nederweert**, *H.Rochus*, Hw.W.M.A.G.Houtappels 50 jaar. **Nuth**, *St.Bavo*, Mw.C.Herveille-de Koning, 50 jaar, Mw.C.Habets-Knubben 65 jaar. **Oirsbeek**, *H.Lambertus*, Mw.E.Vanhommerig-Frings 50 jaar. **Reuver**, *H.Lambertus*, Hr.L.Geraads 60 jaar. **Rimburg**, *H.Drieuldigheid*, Hr.K.Schurer 60 jaar. **Roggel**, *H.Petrus*, Hr.J.W.Briels 60 jaar. **Schimmert**, *H.remigius*, Mw.M.Troquet-Hermans 50 jaar. **Sittard**, *Christus Koning*, Mw.A.G.Dols-Knoben, Mw.M.J.Gansewinkel-Niemann. **Smakt**, *Rectoraat St.Jozef*, Hr.W.M.H.van Kempen 60 jaar. **Thorn**, *H.Michaël*, Hr.J.Corsten 50 jaar. **Venlo**, *H.Hart van Jezus*, Hr.A.Hendrickx 50 jaar. **Vilt-Berg en Terblijt**, *HH.Monulphus en Gondulphus*, Mw.T.Lahaye-Ramakers 50 jaar, Mw.A.lahaye-Claessens 55 jaar. **Weert-Keent**, *H.Joseph*, Hr.L.Soudant 50 jaar, Hr.J.Hanssen 50 jaar. **Wittem**, *H.Alfonsus/J.Nepomucenus*, Mw.M.Kohl 50 jaar, Mw.G.Bessemers 50 jaar. **Ysselsteyn**, *H.Oda*, Mw.M.Strijbos-v.d.Berkmortel 50 jaar.

ERETEKEN BIJZONDEREN VERDIENSTEN

Doenrade, *H.Jozef*, Hr.M.v.Diederen, Hr.A.V.Diederen, Hr.H.J.G.Habets. **Genhout-Beek**, *H.Hubertus*, Hr.P.Stassen. **Hoensbroek**, *H.Michaël*, Hr.A.Gijzels. **Meerssen**, *H.Bartholomeus*, Hr.Damoiseaux.

KOORJUBILEA

Grevenbicht, *H.Catharina*, Dameskoor, 40 jaar. **Nieuwstadt**, *H.Johannes de Doper*, Dameskoor, 40 jaar. **Maastricht**, *H.Theresia*, Kerk.Zangk.St.Theresia, 80 jaar. **Schinnen**, *H.Dionysius*, Dameskoor, 50 jaar.

Het diocesaan bestuur wenst alle hiervoren vermelde koren en koorzangers van harte proficiat met de hun toegekende onderscheiding vanwege hun kerkmuzikale trouw aan de lofzang Gods.

DAG VAN DE KERKMUZIEK

KOORSECRETARIS - DIRIGENT - ORGANIST

- Aan alle parochiegeestelijken wordt één exemplaar van 'Koorgeleide' toegezonden.
- Elke koorsecretaris in de parochies ontvangt eveneens één exemplaar om dit binnen het koor te laten rouleren. **Mocht de adressering van het koorsecretariaat niet (meer) juist zijn, gelieve dit dan te melden aan het diocesaan secretariaat SGV in het bisdom Roermond.**
- Een persoonlijk abonnement voor 4 nummers per jaargang is mogelijk door € 7,- per jaar over te maken op ons postbanknummer (zie onder).

LEDEN VAN DE ALGEMENE VERGADERING VAN DE SINT-GREGORIUSVERENIGING IN HET BISDOM ROERMOND

Mgr.R.H.M.Maessen, voorzitter,

Wijngaard 11, 6017 AG Thorn, tel. 0475-561410 e-mail: rhm_maessen@hetnet.nl

Drs. E. Smeets pr., vicevoorzitter

Kerkberg 7, 6374 ES Landgraaf (045-5312378)

Mr. Drs. J. Hoorens, secretaris

Beijerstraat 13, 6118 CS Nieuwstadt (046-4853969)

Drs. G. Moonen RC, penningmeester,

Bob Boumanstraat 26, 6042 EH, Roermond (0475-386772 werk)

R. van Attekum pr, Dr. Van Kleefstraat 12, 6217 JJ Maastricht (043-3432929)

J. Halmans-Gommans, Matterhornlaan 13, 5801 KH Venray (0478-583806)

Mw. A. Jansen, Hondstraat 16, 6211 HX Maastricht (043-3216892)

J. Steijvers, Aldenhoven 28, 6093 HB Heythuysen (0475-496456)

L. Stultiëns, Schaapsweg 25, 6077 CD St.Odiliënborg (0475-533332)

C. Tonnaer, Broekstraat 20, 6085 HG Horn (0475-582276)

A. Voesten, Molenstraat 7, 5975 AE Sevenum (077-3662479)

Sint-Gregoriusvereniging in het bisdom Roermond (SGV)

Postadres: Postbus 470, 6040 AL Roermond
(ook voor het aanvragen van onderscheidingen)

Bezoekadres: Swalmerstraat 100, 6041 CZ Roermond
(secretariaat en documentatiecentrum zijn op werkdagen te bezoeken,
c.q. telefonisch te bereiken tussen 14.00 en 17.00 uur).

Website: www.sgv-roermond.nl

Telefoon: 0475-386725 / fax: 0475-386797 / e-mail: sgv@bisdom-roermond.nl

Bankrelaties: ABN Amro NL45ABNA0229852599 en ING bank: NL62 INGB 0001028074
beide t.n.v. 'Sint-Gregoriusvereniging, postbus 470, 6040 AL Roermond'

NSGV

Bezoekadres: Koningin Wilhelminalaan 3, 3818 HN Amersfoort
Tel. 030-2331010 / e-mail info@nsgv.nl / www.nsgv.nl

